

Nota

Programma van maatregelen

WIELSBEKE HOUTVEZELSTRAAT (prov. Oost-Vlaanderen)

Auteurs: Alyssa BOECKSTEYNS

Projectcode: 2019D150

- **Aanleiding vooronderzoek**

→ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek 2019B143¹

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

→ zie het verslag van resultaten landschappelijke boringen 2019D149.

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van de proefsleuven kan gesteld worden dat:

- Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem een grote hoeveelheid archeologische sporen aan het licht bracht. Deze bestonden uit paalsporen, kuilen, grachten en greppels. Het vondstenmateriaal bleef beperkt. Desalniettemin kan op basis van het archeologisch sporen- en vondstenensemble een nederzettingssite uit de metaaltijden en/of Romeinse periode verwacht worden binnen het plangebied.
- de archeologische sporen bevinden zich verspreid over het gehele onderzoeksgebied
- de voorziene geplande werken zullen resulteren in een vernieling van het archeologische bodemarchief
- het projectgebied blijkt niet verstoord op heden (met uitzondering van enkele lokale vergravingen langs straatzijde).

Omwille van bovenstaande redenen wordt geconcludeerd dat voor het volledige projectgebied verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Bij het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek kon tevens informatie verzameld worden over de onderliggende bodemopbouw van het terrein. Daaruit bleek dat er een interessant archeologisch niveau aanwezig is waarvan de in situ bewaring door de geplande werken niet kan gegarandeerd worden. Om deze redenen wordt er voor het hele onderzoeksgebied een vlakdekkende archeologische opgraving geadviseerd.

- **Planafbakening**

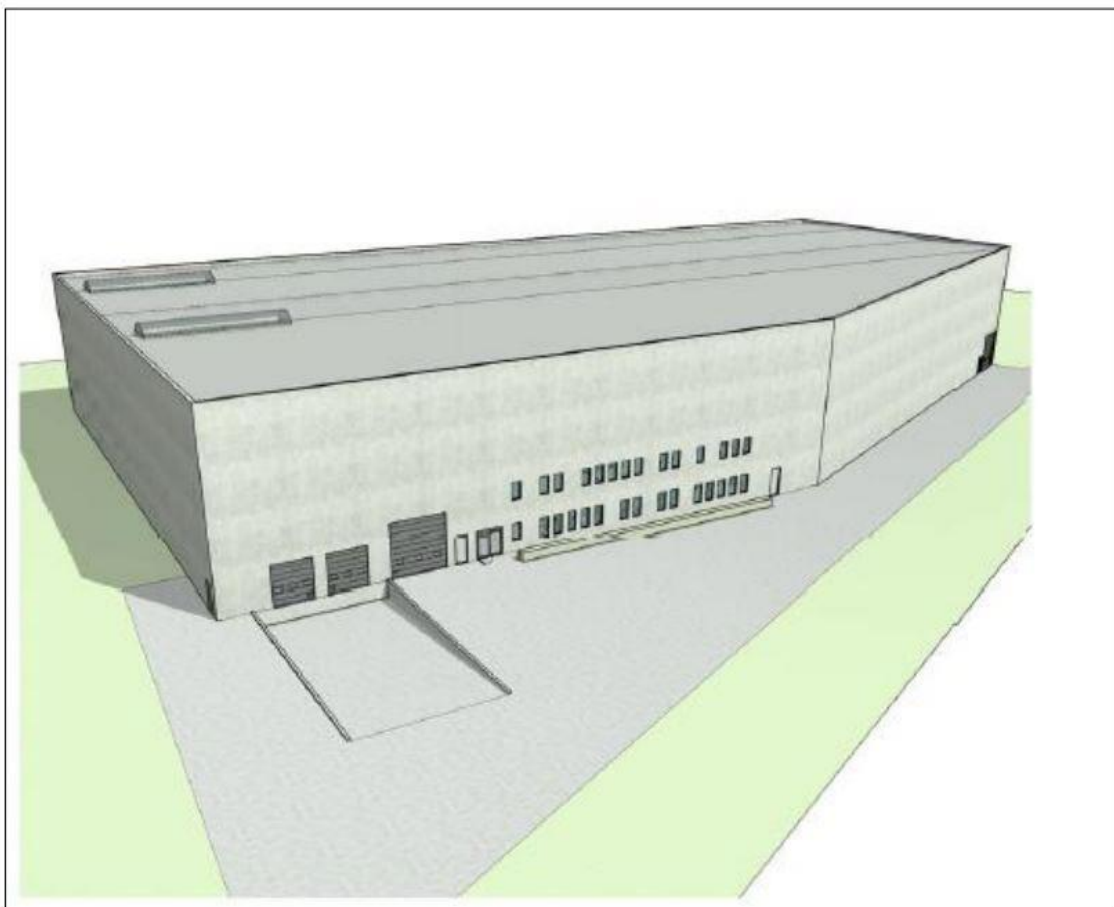
Het terrein heeft een oppervlakte van 10870m². Er zal een bedrijfsloods worden gebouwd met bijbehorende laad- en loskade, omgeven door verharding en groenzone (Figuur 1). De oppervlakte van het geplande gebouw bedraagt 5819m² welke zal worden ingericht door middel van individuele zolen (aanzetpeil ongeveer 120cm onder het maaiveld). De twee

---

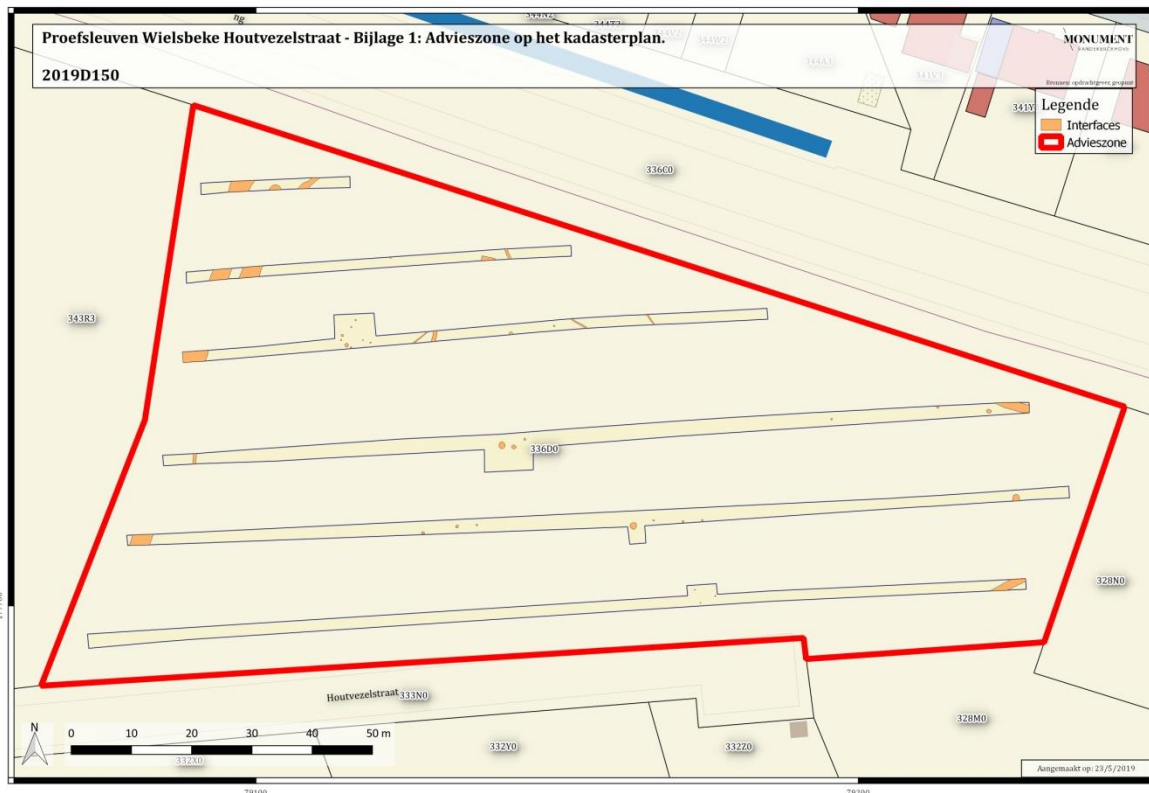
¹ VAN GOIDSENHOVEN W., WILLAERT A., THYS C., 2019.

laadkades worden uitgegraven tot op een diepte van ongeveer 1,30m onder het maaiveld. Ten oosten en zuiden van het nieuwe gebouw wordt over een oppervlakte van 3180m² het terrein verhard. De rest van het terrein wordt ingericht als groenzone. Voor de groenzone en de verharding wordt een bodemingreep voorzien van 50cm onder het maaiveld.

De volledige oppervlakte die weggegraven wordt in het kader van dit project dient archeologisch opgegraven te worden tot op de verstoringsdiepte (Figuur 2). Indien er door andere handelingen (bvb. werfverkeer) een bijkomende verstoring van de bodem mogelijk is die dieper gaat dan de geplande verstoringsdiepte, dan moet er een bijkomende buffer opgegraven worden die deze extra verstoring ondervangt.

Figuur 1: Ontwerp van de nieuwe bedrijfsloods met verharding en groenzone.

Figuur 2: Advieszone voor opgraving aangeduid op het kadasterplan.

• Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen wat de exacte aard is van de archeologische site die werd aangetroffen in de bodem. Kennis daarvan kan bijdragen tot een beter begrip van de ontstaansgeschiedenis van deze regio. Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- Welke nieuwe informatie levert de opgraving op omtrent de landschappelijke ligging van de site?
- Wat was de aard van de geomorfologie, de bodem en de vegetatie ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen?
- Wat is de aard, datering, bewaring en ruimtelijke samenhang van de aangetroffen archeologische resten? Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Wat is de omvang van de aangetroffen bewoning? Gaat het telkens om één of meerdere erven en is er sprake van een fasering? Welke elementen omvatten de erven en hoe zijn ze gestructureerd (in de verschillende fasen)?
- In hoeverre kunnen gebouwplattegronden herkend worden en kunnen uitspraken gedaan worden met betrekking tot de plattegrondtypes en functionele en

- constructieve aspecten per fase? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?
- Hoe past de bewoning binnen het regionale landschap uit de geattesteerde perioden? Zijn ze vergelijkbaar of wijzen de resultaten op een specifieke functie of specifieke omstandigheden?
  - Zijn er funeraire contexten aanwezig binnen het onderzoeksgebied en wat is de aard ervan?
  - Wat is de ruimtelijke spreiding van de vondsten? Tot welk vondsttypes of vondstcategorieën behoren de vondsten? Wat is de bewaringsgraad van de vondsten?
  - Wat kan op basis van de sporen en het vondstmateriaal gezegd worden over de datering van de nederzetting, de functie van de site, de materiële cultuur en de bestaans economie van de nederzetting?
  - Welke analyses dienen uitgevoerd te worden om de kennis over (dit deel) van de site en de regio te verfijnen en/of bij te stellen?
  - Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?
  - Strekt de vindplaats zich nog uit naar aanpalende percelen die niet tot het onderzoeksgebied behoren?
  - Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen de bestaande archeologische kennis van de regio?

- **Plan van aanpak**

Het onderzoeksgebied wordt onderzocht aan de hand van een vlakdekkende opgraving. Ideaal wordt gewerkt met grote opgravingsvlakken om een goed ruimtelijk inzicht te behouden tijdens het terreinwerk. Men dient echter wel te vermijden dat het opgravingsvlak langdurig ongeregistreerd blijft en door extreme weersomstandigheden (vb. droogte of overvloedige regen) beschadigd wordt. Opgravingsvlakken kunnen ook enkel door zwaar materieel worden betreden eens deze zijn geregistreerd. Aangetroffen structuren worden in hun geheel opgegraven. Couperen van sporen behorende tot één structuur kan pas na registratie van de volledige structuur.

Alle graafwerken gebeuren onder begeleiding van minstens 1 archeoloog. Het uitgraven van de grond gebeurt laagsgewijs, op aangeven van de archeologen en tot op het eerste relevante archeologische niveau. Indien dit archeologische niveau hoger ligt dan de uitgravingsdiepte, dan worden eerst alle sporen en vondsten archeologisch geregistreerd volgens de regels van de kunst alvorens er verder kan gegraven worden (tot een volgend archeologisch vlak, tot de verstoringsdiepte of tot op de bufferdiepte). Bovenstaande procedure herhaalt zich tot dat de verstoringsdiepte of bufferdiepte is bereikt. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Hierop worden geen afwijkingen voorzien.

Staalname en conservatie dienen te gebeuren volgens de bepalingen zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk.

- **Criteria**

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

De archeologische opgraving moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd.

- **Schatting totale duur en kostenraming**

Er wordt geschat dat een voldoende grote en ervaren opgravingsploeg het onderzoek kunnen afronden in ca. 20 werkdagen, afhankelijk van de weeromstandigheden, voor een totaalbedrag van 35 000 euro met 1000 euro voor conservatie, excl. kraan, bemaling en natuurwetenschappelijk onderzoek. Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek dient minstens rekening gehouden te worden met volgende analyses:

6 VH C14 analyse
6 VH palynologisch onderzoek
6 VH macrorestenonderzoek,
2 VH dendrochronologisch onderzoek
2 VH antracologisch onderzoek

- **Gewenste competenties**

Het veldwerk wordt uitgevoerd door minstens 2 gediplomeerde archeologen en een technisch medewerker, die permanent op de site aanwezig zijn. Daarnaast wordt conform de Code van Goede Praktijk een aardkundige betrokken bij het veldwerk, deze dient echter niet permanent op het terrein aanwezig te zijn.

- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen dient ten minste 220 werkdagen veldervaring te hebben met onderzoek op landelijke sites.
- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen moet beschikken over een ruime kennis betreffende grondsporen en vondstmateriaal uit de metaaltijden en de Romeinse periode.
- ➔ De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met archeologisch onderzoek in zandleemgronden.

- **Risicofactoren**

Er zal op alle momenten (voorbereiding en uitvoering) een gedegen overleg moeten zijn tussen de initiatiefnemer, de aannemer bouwwerken en de aannemer archeologie om de werken optimaal op elkaar af te stemmen.

- **Deponering**

Het archeologisch ensemble zal gedurende het onderzoek bewaard worden bij de aannemer archeologie. Na volledige afronding van het onderzoek zullen met de initiatiefnemer de nodige afspraken gemaakt worden over een definitieve deponeringsplek.

- **BIBLIOGRAFIE**

VAN GOIDSENHOVEN W., WILLAERT A., THYS C., 2019. Houtvezelstraat (Wielsbeke, West-Vlaanderen) Archeologienota Bureauonderzoek (fase 0), 2019B143, OE IDnr. 10279, Sint-Michiels-Brugge.